

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU
(OMBUDSMANLIK)

SAYI : 2019/717-S.1069
BAŞVURU NO : 2018/16172
KARAR TARİHİ : 11/04/2019

RET KARARI

BAŞVURAN

: [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

BAŞVURUYA KONU İDARE : İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

BAŞVURUNUN KONUSU : Tutuklu olan başvuranın sınava girme talebi hakkındadır.

BAŞVURU TARİHİ : 06/12/2018

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1. Kurumumuza yaptığı başvuruda başvuran, Silivri ■ No'lu ■ Tipi Ceza İnfaz Kurumunda tutuklu olduğunu, 2018 yılı Dikey Geçiş Sınavı sonucu İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine kayıt yaptırdığını, daha önce okulun kabul etmesi şartıyla Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsüne üç defa götürüldüğünü, ancak İstanbul Üniversitesine sınavlara girmek üzere götürülmek için yaptığı başvurusunun Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığının 12/12/2012 tarihli yazısı ve İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği'nin 26 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü çerçevesinde reddedildiğini belirtmektedir. Hakkında kesinleşmiş bir hüküm bulunmadığı da gözetildiğinde, bu durumun eğitim ve öğretim hakkından mahrum bırakılmasının Anayasamızın 38 inci maddesinde düzenlenen suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimsenin suçlu sayılmayacağı ilkesine aykırı olduğunu, ayrıca Anayasamızın 13 üncü, 17 nci ve 42 nci maddelerinin ihlal edildiğini, temel hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlanmasının mümkün olmasına karşın, eğitim ve öğretim hakkının bir yönetmelikle sınırlanmış olduğunu ifade etmektedir. Başvuran, Kurumumuzdan sınavlara katılmasının sağlanmasını talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2. İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünün 11/01/2019 tarihli ve [REDACTED] sayılı yazısında;

2.1. Başvuranın tutukluluk hali sebebiyle başvuranın vekaletname ile Fakülteye kaydının yapıldığı,

2.2. Silivri ■ No'lu ■ tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu yazısı ile 2018-2019 öğretim yılında yapılacak sınavlara katılmayı ve sınav takvimini talep ettiği,

2.3. Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığına; Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığının 12/12/2012 tarihli yazısı ve İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin 26 ncı

maddesinin birinci fıkrasının, tutukluluğunun devam etmesi nedeniyle 2018-2019 öğretim yılında devamını sağladığı ders bulunmadığından başvuranın talebinin reddedildiğinin ve talep etmesi halinde tutukluluğu süresince kaydını dondurabileceğinin bildirildiği,

2.4. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığının 12/12/2012 tarihli ve [REDACTED] sayılı yazısında “İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği’nin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasına göre tutuklu öğrencilerin sadece tutuklanmalarında önce devam şartını sağladıkları derslerin sınavlarına girebileceklerine, devam şartını sağladıkları derslerin sınavlarına ise giremeyeceklerine” yer verildiği,

2.5. Tutuklu olup mahkumiyeti henüz kesinleşmemiş öğrencilerin sınavlara alınabilmesi için devam şartını yerine getirmelerini sağlayacak bir çözüm oluşturulması isteğinin YÖK Başkanlığına iletildiği, YÖK Başkanlığının 24/06/2013 tarihli ve [REDACTED] sayılı cevabi yazısında bu istemin uygun olmayacağını bildirildiği,

açıklamalarına yer verilmektedir.

3. YÖK Başkanlığının 16/01/2019 tarihli ve [REDACTED] sayılı yazısında;

3.1. İstanbul Üniversitesi Rektörlüğünün 10/10/2012 tarihli ve [REDACTED] sayılı yazısında; tüm faültelerde uygulama birliği sağlanması için tutuklu öğrencilerin, sadece tutuklanmalarından önce devamlarını tamamladıkları derslerin sınavlarına mı, yoksa devam şartı aranmaksızın o dönemin tüm sınavlarına mı alınabilecekleri konusundaki görüş talep ettiği,

3.2. YÖK Başkanlığının 12/12/2012 tarihli ve [REDACTED] sayılı cevabi yazısında İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği’nin 26 ncı maddesinin birinci fıkrasına göre tutuklu öğrencilerin sadece tutuklanmalarından önce devam şartını sağladıkları derslerin sınavlarına girebileceklerinin, devam şartını sağlamadıkları derslerin sınavlarına ise giremeyeceklerinin İstanbul Üniversitesi Rektörlüğüne iletildiği,

açıklamalarına yer verilmektedir.

4. Adalet Bakanlığının 06/03/2019 tarihli ve [REDACTED] sayılı yazısında;

4.1. Başvuranın İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi ara sınav, yılsonu ve bütünleme sınavlarına katılabilmesi için İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanlığına 29/11/2018 tarihli ve [REDACTED] sayılı yazının gönderildiği, İstanbul Üniversitesi hukuk Fakültesi Dekanlığının 26/10/2018 tarihli ve [REDACTED] sayılı cevabi yazısında İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği’nin 26 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü kapsamında sınavlara katılamayacağını bildirildiği,

4.2. Başvuranın eğitim ve öğretim hakkının engellenmemesi için üniversite yetkilileriyle yapılan şifahi görüşmede de YÖK Başkanlığının mevcut mevzuat kapsamında devam şartı sağlamayan öğrencilerin sınavlara katılamayacağını ve İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği’nin 19 uncu maddesi hüküm gereği başvuranın devamsızlık nedeniyle sınavlara katılamayacağını iletildiği,

4.3. Marmara Üniversitesi Rektörlüğünün 22/01/2018 tarihli ve [REDACTED] sayılı yazısında; Marmara Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği’nin derslere devam konusu içeren 19 uncu maddesinin birinci fıkrası ile İktisat Fakültesinin 15/01/2018 tarihli ve

sayılı yazısı uyarınca başvuranın 2017-2018 eğitim-öğretim güz yarısında sınavlara sehven alındığının tespit edildiği, belirtilen dönemde girmiş olduğu sınavların iptal edilmesi gerektiği, kapalı infaz kurumunda bulunmasından dolayı Yönetmelik'in 19 uncu maddesinin birinci fıkrasındaki koşulları sağlayamayacağından, ders kaydı yapsa dahi derslere devam edemeyeceğinden başarısız sayılacağı hususunda ve Genç Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme İşlemleri ve Diğer Hükümler Hakkında 46/1No'lu Genelge hükümleri doğrultusunda kayıt dondurma işlemi yapılması için girişimlerde bulunulması hakkının saklı tutulacağı hususlarında başvuranın bilgilendirilmesini bildirdiği,

açıklamalarına yer verilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının “temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması” başlıklı 13 üncü maddesinde; *“Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz.”*, **“Kişinin dokunulmazlığı, maddi ve manevi varlığı” başlıklı 17 nci maddesinin birinci fıkrasında;** *“Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir.”*, **“Suç ve cezalara ilişkin esaslar” başlıklı 38 inci maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarında;** *“Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez. ... Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz.”*, **“Eğitim hakkı ve ödevi” başlıklı 42 nci maddesinin ilk iki fıkrasında;** *“Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.”*, **“Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında;** *“Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”*, **“Yükseköğretim üst kuruluşları” başlıklı 131 inci maddesinin birinci fıkrasında;** *“Yükseköğretim kurumlarının öğretimini planlamak, düzenlemek, yönetmek, denetlemek, yükseköğretim kurumlarındaki eğitim - öğretim ve bilimsel araştırma faaliyetlerini yönlendirmek bu kurumların kanunda belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda kurulmasını, geliştirilmesini ve üniversitelere tahsis edilen kaynakların etkili bir biçimde kullanılmasını sağlamak ve öğretim elemanlarının yetiştirilmesi için planlama yapmak maksadı ile Yükseköğretim Kurulu kurulur.”*,

6. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un “İnfazda temel amaç” başlıklı 3 üncü maddesinde; *“Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazı ile ulaşılmak istenilen temel amaç, öncelikle genel ve özel önlemeyi sağlamak, bu maksatla hükümlünün yeniden suç işlemesini engelleyici etkenleri güçlendirmek, toplumu suça karşı korumak, hükümlünün; yeniden sosyalleşmesini teşvik etmek, üretken ve kanunlara, nizamla ve toplumsal kurallara saygılı, sorumluluk taşıyan bir yaşam biçimine uyumunu kolaylaştırmaktır.”*, **“Öğretimden yararlanma” başlıklı 76 nci maddesinde;** *“Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlülerin örgün ve yaygın, kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin yaygın öğretimden yararlanmaları sağlanır.”*,

7. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun "Tutuklama nedenleri" başlıklı 100 üncü maddesinin birinci fıkrasında; "Kuvvetli suç şüphesinin varlığını gösteren somut delillerin ve bir tutuklama nedeninin bulunması halinde, şüpheli veya sanık hakkında tutuklama kararı verilebilir....",

8. 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevi" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; "Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir...",

9. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Senato" başlıklı 14 üncü maddesinin (b) fıkrasının ilk iki bendinde; "b. Görevleri: Senato, üniversitenin akademik organı olup aşağıdaki görevleri yapar: (1) Üniversitenin eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayım faaliyetlerinin esasları hakkında karar almak (2) Üniversitenin bütününe ilgilendiren kanun ve yönetmelik taslaklarını hazırlamak veya görüş bildirmek...", **44 üncü maddesinin (b) fıkrasında;** "... kayıt, devam, uygulama, tez ve teorik ders içerikleri, ön şartlı dersler, sınav çeşitleri ve bunların ders başarı notuna katkısı; eğitim-öğretimin devamına ilişkin diğer hususlar, Yükseköğretim Kurulunun bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumları senatoları tarafından belirlenir.",

10. 21/09/2010 tarihli ve 27706 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin "Devam zorunluluğu" başlıklı 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında; "Öğrenci ilk kez aldığı veya devamsızlığı nedeniyle tekrarlayacağı teorik derslerin en az % 70'ine ve varsa teorik ders dışındaki her türlü uygulama çalışmasının en az % 80'ine devam etmek zorundadır.", **"Yarıyıl/yıl sonu sınavları" başlıklı 26 ncı maddesinde;** "(1) Her dersin yarıyıl/yıl sonu sınavları, okutulduğu yarıyılın/yılın sonunda yapılır. Bir dersin yarıyıl/yıl sonu sınavlarına girebilmek için; a) Teorik derslerin en az % 70'ine katılmak, b) Uygulamalı derslerde, uygulamaların en az % 80'ine katılmak ve başarılı olmak zorunludur.", **"Kayıt dondurma" başlıklı 20 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde;** " Öğrencilerin kayıtları, aşağıda belirtilen nedenlerin varlığı halinde ilgili yönetim kurulu kararıyla dondurulabilir: d) Öğrencinin tutukluluk hali...", **aynı maddenin ikinci fıkrasında;** "Kayıt dondurma her defasında, bir veya iki yarıyıl/bir yıl olmak üzere öğrencinin toplamda normal öğrenim süresinin en çok yarısı kadar olabilir. Askerlik, tutukluluk ve mahkûmiyet durumlarında ise kayıt dondurma, bu hallerin süresi kadardır.",

11. Genç Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme İşlemleri ve Diğer Hükümler Hakkında 46/1No'lu Genelge'nin "Eğitim-Öğretim Çalışmaları başlıklı 4 üncü Bölümünün F-Yüksek Öğretim Çalışmaları başlığının birinci fıkrasında; "Herhangi bir yüksek öğretim kurumuna devam ederken tutuklanan veya hüküm giyen öğrencilerin ya da ceza infaz kurumundayken üniversite sınavını kazanan hükümlü ve tutukluların kapalı ceza infaz kurumlarından, okullarının kabul etmesi durumunda, dış güvenlik görevlisi muhafazasında, açık ceza infaz kurumlarından iç güvenlik görevlisi nezaretinde ara, yıl sonu, bütünleme ve mazeret sınavlarına katılmaları sağlanacaktır. Talebi olması hâlinde okullarının kabul etmesi koşuluyla kayıt dondurma işlemi yapılması için girişimlerde de bulunulacaktır.", **dördüncü fıkrasında;** "Açık ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler, kurumla aynı Büyükşehir belediyesi veya belediye sınırları içinde olan herhangi bir yüksek öğretim kurumunda okuma hakkını kazandıklarında, okullarının kabul etmesi hâlinde,

talepleri doğrultusunda, okullarına devam etmeleri ve örgün eğitimden yararlanmalarını sağlanacaktır.”,

düzenlemelerine yer verilmiştir.

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER'İN İN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

12. İdarenin başvuranın talebine ilişkin işlemlerinin hukuka ve hakkaniyete aykırı olmadığı sonuç ve kanaatine varılarak başvurunun reddi yönündeki öneri Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

13. Başvuran, Silivri ■ No'lu ■ Tipi Ceza İnfaz Kurumunda tutuklu olduğunu, 2018 yılı Dikey Geçiş Sınavı sonucu İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesine kayıt yaptırdığını, daha önce okulun kabul etmesi şartıyla Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsüne üç defa götürüldüğünü, ancak sınavlara girmek üzere götürülmek için İstanbul Üniversitesine yaptığı başvurusunun Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığının 12/12/2012 tarihli yazısı ve İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim Öğretim Yönetmeliği'nin 26 ncı maddesinin birinci fıkrası hükmü çerçevesinde reddedildiğini belirtmektedir. Hakkında kesinleşmiş bir hüküm bulunmadığı da gözetildiğinde, bu durumun eğitim ve öğretim hakkından mahrum bırakılmasıyla Anayasamızın 13 üncü, 17 nci, 38 inci ve 42 nci maddelerinin ihlal edildiğini, temel hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlamasının mümkün olmasına karşın, eğitim ve öğretim hakkının bir yönetmelikle sınırlanmış olduğunu ifade etmektedir. Başvuran, Kurumumuzdan sınavlara katılmasının sağlanmasını talep etmektedir.

14. Anayasamızın 38 inci maddesinde de belirtildiği üzere, bir kişi işlediği zaman yürürlükte olan kanunun açıkça suç saymadığı bir fiil sebebiyle yargılanmaz, diğer bir ifadeyle kanunsuz suç olmaz. Bu itibarla, bir fiilin suç niteliğini kazanması ve fiili işleyen cezalandırılması için, fiilin kanunla açıkça ceza olarak nitelendirilmesi ve bu fiil için bir ceza öngörülmüş olması gerekmektedir. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uyarınca, tutuklama kişi özgürlüğüne sınırlama getiren bir yargılama tedbiridir. Hakkındaki soruşturma veya kovuşturma devam etmekle birlikte, kaçma veya delilleri karartma şüphesi gibi nedenlerle tutukevine konularak yargılama sonucuna değin özgürlüğünden ve birtakım haklarından alıkonan kişiye “tutuklu” denir. 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun başta 100 üncü maddesinde ve diğer maddelerinde açıklandığı gibi, tutukluluk bir hapis cezası değil, suçu ve delilleri korumak için öngörülmüş bir koruma önlemdir. Bu korumanın amacı ise, kamu yararının ve düzeninin sağlanmasıdır. “Kamu yararı ise ‘kişinin ve toplumun huzur ve refahını sağlamak’ anlamına gelir. Anayasaya göre bu, Devletin başta gelen ödevidir.” (Anayasa Mahkemesinin 05/04/1977 tarihli ve E:1977/1, K:1977/20 sayılı Kararı). İlgili mevzuat incelendiğinde, tutukluların yargılandıkları fiillere göre açık, kapalı vb. ceza infaz kurumlarına yerleştirildikleri, bazı haklarının da açık veya kapalı ceza bulunmalarına, tutuklu veya yükümlü olmalarına göre düzenlendiği görülmektedir.

15. Başvuru konusu olayda, kapalı ceza infaz kurumunda tutuklu bulunan başvuran İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesindeki sınavlara katılamamasının Anayasamızın 38 inci maddesi hükmüne aykırı olduğunu belirtmekte ise de, tutuklu bulunan kişilerin belirli haklardan mahrum olmasının kamu yararının bir gereği olduğu, başvuranın sınavlara katılamamasının ise tutukluluk haline ilişkin bir ceza olmadığı, diğer bir anlatımla, başvuranın kapalı ceza evinde tutuklu olması hali itibarıyla sahip olmadığı hakları itibarıyla eğitim ve öğretimine devam edemediği görülmektedir.

16. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu hükümlerince, üniversitelerin ilgili organlarına kayıt, devam, uygulama vb. ile eğitim-öğretimin devamına ilişkin diğer hususlarda Yükseköğretim Kurulunun bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yönetmelik hazırlama yetkisi verilmiştir. Bu kapsamda, İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin 19 uncu ve 26 ncı maddelerinde, eğitim-öğretim faaliyetlerinin amacına uygun bir şekilde yürütülmesini teminen öğrencinin ilk kez aldığı veya devamsızlığı nedeniyle tekrarlayacağı teorik derslere, varsa teorik ders dışındaki her türlü uygulama çalışmalarına ve yarıyıl/yılsonu sınavlarına girebilmek için belirli oranlarda derslere devam zorunluluğu öngördüğü görülmektedir. Başvuru konusu olayda, her ne kadar başvuran eğitim ve öğretim hakkının bir yönetmelikle kısıtlanmasının Anayasamızın 42 nci maddesine aykırı olduğunu belirtmekte ise de, başvuranın eğitim ve öğretim hakkının korunmasını teminen babası adına düzenlenen vekâletname ile Hukuk Fakültesi'ne kaydının yapılmasının sağlandığı görülmektedir. Ayrıca, anılan Yönetmelik, kapalı ceza evindeki tutukluların cezalandırılmasına yönelik değil, örgün eğitim verilen önlisans ve lisans programlarındaki eğitim ve öğretimde etkinliğin artırılmasına yönelik olup, dayanağı ise yine bizatihi Anayasamız ve 2547 sayılı Kanun'dur.

17. Ayrıca, İstanbul Üniversitesi ile YÖK Başkanlığınca Kurumumuza iletilen bilgi ve belgelerin incelenmesinden, tutuklu öğrencilerin tutuklanmalarından önce devam şartını sağladıkları derslerin sınavlarına girebilecekleri yönünde karar alındığı, bu itibarla kararının asli unsurunun kişilerin tutukluluk hali değil, "öğrenci" statüsünün getirdiği "devam zorunluluğu" olarak belirlendiği, kapalı ceza evindeki tutukluların öğrenci olma statüsünün gereği olan devam zorunluluğuna ilişkin yükümlülüklerini yerine getirebilme özgürlüğünden mahrum olmaları nedeniyle bu şartı sağlamayacakları, yukarıda da zikredildiği üzere bu durumun bir ceza niteliğini haiz olmadığı değerlendirilmektedir.

18. Diğer yandan, Genç Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme İşlemleri ve Diğer Hükümler Hakkında 46/1No'lu Genelge'de kapalı ceza infaz kurumlarından, okullarının kabul etmesi durumunda, dış güvenlik görevlisi muhafazasında, açık ceza infaz kurumlarından iç güvenlik görevlisi nezaretinde ara, yıl sonu, bütünleme ve mazeret sınavlarına katılmaları sağlanacağı düzenlenmektedir. Görüldüğü üzere, kapalı ceza infaz kurumundaki tutukluların derslere devam etmelerinin sağlanması öngörülmemiştir. Dolayısıyla, başvuranın derslere devam şartını sağlayamaması Yönetmelikten değil, kapalı ceza evinde tutuklu bulunması nedeniyle derslere devam edebilme hakkını haiz olmamasından kaynaklanmaktadır. Adalet Bakanlığınca Kurumumuza sunulan bilgi ve belgelerden, Marmara Üniversitesinin de başvuranın 2017-2018 öğretim yılında sehven sınavlara alındığının, tutukluluk hali nedeniyle ilgili Yönetmelik'te öngörülen derslere devam zorunluğu şartını sağlamadığının ve sağlayamayacağının, ancak kayıt dondurma hakkının saklı tutulduğunun başvurana bildirilmesini istediği görülmektedir.

19. İstanbul Üniversitesi Önlisans ve Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nde tutuklu bulunan öğrencilerin kayıtlarını dondurabileceği ile kayıt dondurmanın tutukluluk halinin süresi kadar olacağı düzenlenmektedir. Benzer şekilde, Genç Yetişkin Hükümlü ve Tutukluların Eğitim ve İyileştirme İşlemleri ve Diğer Hükümler Hakkında 46/1No'lu Genelge'de de, ilgililerince kapalı ceza infaz kurumundaki tutukluların talepleri olması hâlinde okullarının kabul etmesi koşuluyla kayıt dondurma işlemi yapılması için girişimlerde de bulunulacağı düzenlenmektedir. Başvuru konusu olayda, başvuran her ne kadar eğitim ve öğretim hakkı ile Anayasamız ile verilen maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkının ihlal edildiğini iddia etmekte ise de, İstanbul Üniversitesinin anılan

Yönetmeliğinde ve Adalet Bakanlığının adı geçen Genelgesi'nde devam zorunluluğu şartını sağlayamayacak olan tutuklularının eğitim ve öğretim ile maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirmeye yönelik haklarının muhafaza edilmesine yönelik gerekli düzenlemelerin yapıldığı tespit edilmiştir.

20. Kurumumuzca yapılan değerlendirme neticesinde; başvuranın talebinin İdare tarafından reddedilmesi işleminin hukuka ve hakkaniyete aykırı olmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

21. İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; İdarenin "karara karşı başvuru yolunun gösterilmesi" **ilkesine uymadığı** tespit edildiğinden, İdarenin bahse konu ilkelere uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

22. 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren, **ilgili idarenin işlemine karşı** (varsa) dava açma süresinden kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup İstanbul İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN REDDİNE;**

Kararın Başvurana, ADALET BAKANLIĞINA ve İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi